

۱۲- چشمی دارم چو لعل شیرین همه آب جسمی دارم چو جان مجنون همه درد
 بختی دارم چو چشم خسرو همه خواب جانی دارم چو زلف لیلی همه تاب
تلمیح به ماجراهای عاشقانه خسرو و شیرین (شاهزاده‌های ایرانی و ارمنی) و لیلی و مجنون (دو تن از جوانان قبایل عرب که داستان عشقشان مشهور و جهانگیر است).

۱۳- گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا سنایی
مصراع اول تلمیح به گلستان شدن آتش بر حضرت پراهمیم (ع)
مصراع دوم تلمیح به داستان خشک شدن رود نیل بر حضرت موسی (ع) و یارانش هنگام عبور از آن رود
 ت (من نمازم را وقتی می خوانم که اذانش را باد گفته باشد سر گل دسته سرو من نمازم را بی تکبیره الاحرام علف می خوانم بی قد قامت موج.

تلمیح به آیه ی قرآن « يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ »
مفهوم: هر آنچه در آسمان و زمین است در حال تسبیح خداوند هستند.
 ث (دامن خاک شد ز بست و لعل تاج فرعون و گنج دقیانوس رهی معیری
تلمیح به ماجرای زندگی فرعون و دقیانوس

فرعون نماد قدرت و پادشاهی پی اعتبار است. با مرگ فرعون، تمام عظمت و شکوه او نیز از بین رفت.
دقیانوس هم امپراتور روم در قرن سوم میلادی بود.

ج (شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن ها هر که لاف عشق زد، نامی هم از فرهاد برد فاضل نظری
تلمیح به داستان عاشقانه شیرین و فرهاد
 چ (ناقه سنگین می رود در هر قدم گویی ز شوق روح مجنون چنگ در دامان محمل می زند طالب آملی
تلمیح به داستان عاشقانه لیلی و مجنون

ح (در آینه دوباره نمایان شد / با ابر گیسوانش در باد / باز آن سرود سرخ آنالحق / ورد زبان اوست. محمدرضا شفیعی کدکنی
تلمیح به گفته معروف منصور حلاج (عارف بزرگ قرن چهارم) که همواره تکرار می کرد: انا الحق.

حالا تضمین‌های کتاب و در ذهن داشته باش:

مطلب تضمین شده داخل علامت گیومه « قرار داده شده است.

۱- حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی حافظ از آن روز که در بند توام، آزادم « حافظ
حافظ در این بیت مصرعی از بیت سعدی را تضمین کرده است.

۲- خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش « بوی جوی مولیان آید همی » حافظ
همچنین حافظ در این بیت یک مصرع از شعر رودکی را تضمین کرده است.

۳- بهر این فرمود رحمان ای پسر «کل یوم هو فی شأن» ای پسر « مولوی »
مولوی برای بهتر ادا کردن مقصود خویش، آیه ای از قرآن را تضمین کرده است .

۴- درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد؛ «كاذِبُ الْفَقْرِ أَنْ يَكُونَ كَفْرًا» سعدی
سعدی این حدیث را در سخن خویش تضمین کرده است. او با استفاده از این حدیث به بهترین شکل، ارتباط بین کفر و فقر را نشان داده است.

- ۵- مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی
 که بتان فروگذارنند اساس خودنمایی
 «شده انتظارم از حد، چه شود ز در درآیی»
 هاتف اصفهانی
 چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی»
 هاتف اصفهانی پیوسته از غزل فخرالدین عراقی را تضمین کرده است.
- ۶- مکن گریه بر گور مقتول دوست
 «قل الحمد لله» که مقبول اوست
 سعدی
 سعدی در مصرع دوم از آیه ی قرآن تضمین کرده است.
- ۷- ایوب با چندین بلا، کاندرا بلا شد مبتلا
 پیوسته این بودش دعا «الصبر مفتاح الفرج»
 سنایی
 مصرع دوم تضمین از حدیث امام علی (ع)
- ۸- گفت: غالب اشعار او (سعدی) در این زمین به زبان پارسی است. اگر بگویی، به فهم نزدیک تر باشی، «کلمة الناس علی قدر عقولهم»
 کلسان سعدی
 تضمین از حدیث پیامبر (ص)
- ۹- چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت
 شیوه «جنات تجری تحتها الانهار» داشت
 حافظ
 تضمین از آیه ی قرآن
- ۱۰- عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که «ما عبدناک حقَّ عبادتک»
 سعدی
 تضمین از حدیث منسوب به پیامبر (ص)
- ۱۱- بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی / «روسربنه به بالین، تنها مرا رها کن»
 محمد رضا شفیعی کدکنی
 قسمت مشخص شده تضمینی از شعر مولانا است.

«موفق باشی»

محمد مهدی جعفری